

مه شنبه 20 اسفند 1392 - 07:29

مذاکره یا مداخله اشتون در ایران دنبال چیست؟

در حالی که منابع رسمی و دولتی روابط دو جانبه و موضوع هسته‌ای را هدف سفر هیئت سیاسی اروپا به ایران عنوان کرده بودند، کاترین اشتون اعلام کرد هدف وی از این سفر تمرکز روی مسائل به اصطلاح «حقوق بشری» بوده است.

سؤالی که پاسخ روشن می‌خواهد

مذاکره یا مداخله اشتون در ایران دنبال چیست؟

در حالی که منابع رسمی و دولتی روابط دو جانبه و موضوع هسته‌ای را هدف سفر هیئت سیاسی اروپا به ایران عنوان کرده بودند، کاترین اشتون اعلام کرد هدف وی از این سفر تمرکز روی مسائل به اصطلاح «حقوق بشری» بوده است.

کمتر از سه ماه پیش هیئت پارلمانی اتحادیه اروپا در سفر به تهران، مخفیانه با دو تن از فتنه‌گران و محکومان فتنه 88 در سفارت یکی از کشورهای اروپایی دیدار کرد. این دیدار اگر چه با موجی از انتقادات داخلی مواجه شد اما بالاخره مسائل و هماهنگی‌های پشت پرده این دیدار روشن نشد و مجلس و وزارت امور خارجه توپ را به زمین دیگری انداخته و هر کدام به نحوی از پاسخگویی درباره ماجرا شانه خالی کردند.

نکته درخور تأمل آنکه هیئت پارلمانی اروپا در بازگشت از تهران، علی‌رغم دیدار با برخی از بلند پایه‌ترین مقامات کشورمان، دیدار با فتنه‌گران را مهم‌ترین بخش سفر خود عنوان کردند.

اکنون در حالی که تصور می‌شد دستگاه‌های مربوط به خصوص وزارت امور خارجه و وزارت اطلاعات از ماجرای آن سفر و دیدارهای کذایی درس‌های لازم را گرفته و از یک سوراخ دوبار گزیده نشوند، اما سفر مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به تهران، نشان می‌دهد این اتحادیه پروژه فشار به ایران در قالب به اصطلاح «حقوق بشر» را دنبال می‌کند و متأسفانه برخی جریان‌ها و نگرش‌های داخلی نه تنها در این زمینه هوشیار نیستند بلکه شواهد نشان می‌دهد عده‌ای در برخی موارد در حال همراهی و تسهیل پروژه جدید غرب برای جمهوری اسلامی نیز هستند.

کاترین اشتون که شامگاه شنبه هفته جاری وارد تهران شده بود، همان شب راهی یکی از سفارتخانه‌های اروپایی شد و با هفت زن دیدار کرد.

این بار مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا لازم ندید حرف‌های خود را در این مورد، مانند هیئت قبلی، پس از خروج از ایران رسانه‌ای کند بلکه روز گذشته وی در مصاحبه‌ای اعلام کرد؛ اصلی‌ترین هدف از این سفر این بود که به عنوان نماینده اتحادیه اروپا بتوانم در مورد روابط بالقوه بیشتری که می‌توانیم در آینده داشته باشیم، گفت‌وگو کنم.

وی افزود: بسیاری از کشورهای عضو اتحادیه اروپا وزرایشان را به اینجا فرستاده‌اند، بسیاری از آنها روابط تاریخی با ایران دارند. به دنبال آن بودیم تا همه نظراتی را که می‌خواهیم در مورد آن بحث کنیم، کنار هم بگذاریم.

اشتون ادامه داد: تعجب‌آور نیست که تمرکز ویژه‌ای را روی حقوق بشر داشتیم، من در روز بین‌المللی زن با فعالان زن دیدار کرده و با آنها در مورد شرایطی که زنان در آن قرار دارند گفت‌وگو کردم. با زنانی که در زمینه‌های مختلف فعال هستند، از خبرنگاران گرفته تا آنهایی که در زمینه پناهندگان افغان درگیر هستند، و همچنین افرادی که در طیف جامعه مدنی و اهمیت آن فعالیت می‌کنند.

در ادامه این مصاحبه آمده است؛ سپس ما درباره برخی مسائل منطقه مانند چالش واقعی قاچاق مواد مخدر از افغانستان صحبت کردیم. ایران در این زمینه با مشکلات زیادی مواجه است. راههایی است که ما می‌توانیم در اینجا همکاری کنیم. و سپس به آینده نگاه کنیم و امکان گفت‌وگو و مذاکره درباره موضوعات مختلف را بررسی کنیم. موضوعات مهمی هستند که ما قادریم درباره آن صحبت کنیم و برای اتحادیه اروپا در حال حاضر اهمیت زیادی دارند اما این مهم به آنچه که در مذاکرات هسته‌ای اتفاق می‌افتد و به صورت غیرقابل اجتناب به پس زمینه آنچه که من تاکنون صحبت کرده‌ام بستگی دارد.

یکی از مسائلی که کاملاً مورد حمایت همه طیف‌های سیاسی است تلاش برای پیشبرد مذاکرات وین برای دستیابی به

توافق جامع است. این به آن معنی نیست که ما حتماً به توافق می‌رسیم و به این معنی نیست که ما به هر نتیجه‌ای در این مذاکرات متعهد باشیم بلکه احساس واقعی من این است که همه می‌خواهند ببینند که در مذاکرات چه اتفاقی رخ خواهد داد و این به نوبه خود ترغیب‌کننده است.

اشتون در پایان گفت: برای من جالب بود که در طول این سفر افراد حاضر بودند درباره طیفی از مسائل مختلف با من گفت‌وگو و مایل بودند که با من دیدار کنند و من فکر می‌کنم این مسئله مهمی بود. جای تعجب نیست که بعضی از مسائل در منطقه کانون توجهات است اما من حداقل تأکید کردم که ما قادریم درباره بعضی از این مسائل گفت‌وگو کنیم و امیدوارم که اگر مذاکرات موفقیت‌آمیز باشد، که اتفاق بسیار بزرگی است، ما بتوانیم گفت‌وگو درباره طیفی از مسائل دیگر را آغاز کنیم. بی‌بی‌سی نیز به نقل از اشتون گفت: برای من به طور خاص خیلی مهم بود که هم‌زمان با روز جهانی زن از این زنان بشنوم چطور می‌شود شرایط را تغییر داد!

در همین حال، سخنگوی اشتون ابعاد بیشتری از اهداف این سفر را فاش و اعلام کرد این سفر برای سنجش فضا در خصوص موضوع حقوق بشر و ارزیابی پتانسیل‌ها در این زمینه است!

«مایکل مان»، در مصاحبه با «رادیو فردا» درباره بحث حقوق بشری که یکی از محورهای اصلی سفر اشتون به ایران بوده است، تصریح کرد: ترجیح می‌دهم به جزئیات آنچه که درباره آن مذاکره شده، اشاره نکنم. اما این مشخص است که اتحادیه اروپا در این زمینه نگرانی‌هایی دارد. برخی از تحریم‌های ما در مورد اشخاص، به دلیل موضوعات حقوق بشری اعمال شده‌اند و ما به صورت مداوم در این باره با مقامات ایرانی صحبت می‌کنیم. البته شایان ذکر است که وزیر امور خارجه تازه ایران، هنگامی که برگزیده شد، از تمایزش به از سرگیری گفت‌وگوها در زمینه حقوق بشر خبر داد. ما در اتحادیه اروپا به طور مثال یک نماینده ویژه در زمینه حقوق بشر داریم، که می‌تواند در این زمینه نقش بازی کند. در نتیجه در این زمینه هم ما می‌خواستیم فضا را بسنجیم و ببینیم که در صورت نیاز چه پتانسیل‌هایی وجود دارد.

مان در خصوص دیدار اشتون با به اصطلاح فعالان حقوق زنان در ایران گفت: او با فعالان حقوق زنان که نمایندگان جامعه مدنی بودند دیدار کرد. با آنها گفت‌وگو کرد و تحت تأثیر برخی از داستان‌هایی که از آنها شنید قرار گرفت و به نظر من خیلی مناسب بود که این دیدار در روز جهانی زن انجام شد.

اظهارات مایکل مان، به روشنی حاکی است سفر اشتون به تهران را برخلاف ادعای برخی رسانه‌ها مبنی بر نقطه عطفی در روابط ایران و اروپا، باید سرآغاز پروژه‌ای درازمدت برای مداخله در امور داخلی جمهوری اسلامی دانست. در حالی که اشتون و سخنگوی وی در تهران از برنامه‌ها و اهداف سفر خود می‌گویند، وزیر امور خارجه کشورمان مهمان خود را «بارونس» خوانده و از میزبانی وی برای «اولین بار» اظهار خرسندی کرده و سخنگوی وزارت خارجه نیز به واکنشی منفعلانه بسنده کرده است.

مرضیه افخم سخنگوی وزارت امور خارجه درخصوص برخی برنامه‌های غیررسمی و هماهنگ نشده در جریان سفر خانم کاترین اشتون به کشورمان، موارد پیش آمده را مبتنی بر نگاه متأثر از برخوردهای گزینشی سیاسی و دوگانه از مقوله مهم حقوق بشر دانست و گفت: این‌گونه اقدامات به افزایش سوءظن مردم کشورمان در قبال غرب منجر خواهد شد و به روابط ایران و اتحادیه اروپایی کمکی نمی‌کند.

وی افزود: تماس با جامعه مدنی تا زمانی که مداخله در امور داخلی تلقی نگردد و احترام به آداب و ارزشهای کشورهای مد نظر قرار گرفته باشد، در برنامه سیاست خارجی امری شناخته شده بوده کما اینکه وزیر امور خارجه کشورمان نیز در سفر به سایر کشورها در این چارچوب با فعالان جامعه مدنی از جمله محققین، اساتید و نویسندگان دیدار و تبادل نظر می‌نماید.

افخم اضافه کرد: در همین زمینه به سفارت اتریش در تهران تذکر رسمی داده شده است. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه نیز بدون اشاره به اقدامات و مواضع اشتون در پیامی کوتاه نوشت: «این اولین بار است که در سال‌های متمادی گذشته ایران میزبان یک مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بود. گفت‌وگوهای سازنده‌ای با بارونس اشتون در خصوص روابط ایران و اتحادیه اروپا و مذاکرات ایران و 3+3 انجام پذیرفت.» اشتون دعوتنامه رسمی داده بود

طبق آخرین خبرها یکی از محکومین فتنه 88 که در سفر اخیر «کاترین اشتون» به تهران با مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دیدار کرد، طی مصاحبه‌ای با رادیو فردا ارگان رسمی سازمان سیا، به تشریح دیدار خود با اشتون پرداخت و به خبرنگار رادیو فردا گفت: دیدار ما و اشتون کاملاً رسمی و از پیش هماهنگ شده بود و من در این دیدار یک دعوتنامه رسمی از اشتون دریافت کردم.

وی ادامه داد: در دیدار با اشتون، در رابطه با حقوق بشر در ایران بحث شد و ما مطالباتمان را از شرایط موجود مطرح کردیم. این محکوم فتنه 88 در پایان مصاحبه با ارگان رسمی سازمان سیا اعلام کرد: ملاقات بین ما و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، چند ساعت طول کشید.

وی از ذکر جزئیات بیشتر نشست خودداری کرد.